

No. 3, 2009 (Oktober)

Kommentar

Internett – en ustyrlig ressurs utenfor demokratisk kontroll?

Kan – og bør internett-utviklingen styres? Om svaret er ja: I hvilke retninger, hvordan, og til nytte for hvem? Det FN-tilknyttede organet the Internet Governance Forum (IGF) møtes i november 2009 for å diskutere mulige retningslinjer for internett-utviklingen. Mange er bekymret over at internett, globalt sett, ikke står under demokratisk kontroll.

For mye makt over Internett er samlet på for få hender, hevder direktør for det norske Post- og teletilsynet, Willy Jensen, i en nylig publisert [artikkel](#). Han mener at internett, den viktigste globale infrastrukturen for positiv utvikling, ikke står under demokratisk styring. Jensen var norsk representant under toppmøtet om det globale informasjonssamfunnet (WSIS) i Tunis i 2005, der det ble lagt planer for hvordan internett skulle utvikle seg. Altfor lite har skjedd siden da, slår han fast.

Internet Governance er et vidt begrep, og det gir ofte feilaktige assosiasjoner å oversette det med "styring" eller "kontroll" av internett. Det dreier seg ikke om den politisk basert styringen av internett-brukernes virksomhet, som en rekke land praktiserer eller ønsker å ta i bruk. Men styring og kontroll, i positiv mening, trengs. En [definisjon](#) på Internet Governance gitt av en arbeidsgruppe før toppmøtet i Tunis i 2005: "Internet Governance is the development and application by Governments, the private sector and civil society, in their respective roles, of shared principles, norms, rules, decision-making procedures, and programmes that shape the evolution and use of the Internet."

Et bredt samarbeid, med andre ord, mellom myndigheter, private aktører og deltakere fra organisasjoner som har interesse av et godt fungerende internett. På linje med mange andre ressurser er internett-tilgang ikke jevnt fordelt, verken nasjonalt eller internasjonalt. Det er nødvendig med kunnskap for å kunne håndtere teknologien på en formålstjenlig måte; *digital literacy*. De digitale kløftene – nasjonalt som internasjonalt – skal fjernes.

Tilgang eller ikke tilgang til den viktige internett-arenaen er et av de viktigste spørsmålene for demokratisk utvikling på verdensbasis i dag, understreker Willy Jensen i sin artikkel. Og: Ambisjonene må være høye, særlig på vegne av alle dem som fremdeles ikke har tilgang til internett. Myndigheter som på demokratisk vis representerer folket må ta mer aktivt del i Internet Governance, presiserer Jensen.

Internett-styring på den globale agenda

ITU (International Telecommunication Union), tok i 1998 initiativet til globale toppmøter om informasjonssamfunnet og siden har the World Summit on the Information Society ([WSIS](#)), blitt holdt i Genève i 2003 og i Tunis i 2005.

The Internet Governance Forum ([IGF](#)) er opprettet for å støtte FNs generalsekretær i bestrebelsene på å følge opp initiativene tatt av WSIS. Forumet, som har årlige møter, er åpent for alle som kan bidra til å belyse spørsmålene IGF arbeider med. IGF holder sitt fjerde møte i Sharm El Sheikh, Egypt, 15.-18. november 2009. Da er temaet "Internet Governance – Creating Opportunities for all". På agendaen står blant annet sikkerhet, åpenhet og personvern, tilgang og mangfold, hvordan internett skal forvaltes, som ressurs betraktet, og effekten av sosiale nettverk. IGFs framtid og nytte skal også diskuteres.

IGF bygger på prinsippene som ble vedtatt under toppmøtet i Genève og agendaen som ble satt av Tunis-toppmøtet. [Sharm El Sheikh-møtet](#) tar særlig for seg paragraf 29 og 31 i Tunis-agendaen. Paragraf 29 lyder: "The international management of the Internet should be multilateral, transparent and democratic, with the full involvement of governments, the private sector, civil society and international organizations." Paragraf 31: "We recognize that Internet Governance, carried out according to the Geneva principles, is an essential element for a people-centred, inclusive, development-oriented and non-discriminatory Information Society."

Viktig samspill mellom sikkerhet, personvern og åpenhet

European Dialogue on Internet Governance (EuroDIG) er et forum for europeiske aktører som ønsker å diskutere felleseuropeiske utfordringer. Det første møtet ble holdt i Strasbourg i oktober 2008, det neste i september 2009, som en forberedelse til IGF-møtet i Egypt. Bak [EuroDIG](#) står aktører som Europarådet, Europaparlamentet, EBU (den europeiske kringkastingunionen) og nasjonale myndigheter.

EuroDIG beskriver den spesielle europeiske tilnærmingen til samspillet mellom sikkerhet, personvern og åpenhet: Disse elementene skal ikke oppfattes som "balanserte" og ekskluderende konsepter i konflikt med hverandre, men heller som prinsipper som kan eksistere side ved side og gjensidig styrke hverandre.

Nordisk interesse for Internet Governance

De nordiske landenes post- og telemyndigheter har arbeids- og referansegrupper for jevnlig arbeid med spørsmålene som er knyttet til Internet Governance, og samarbeider på nordisk plan. Det norske Post- og teletilsynets arbeid ble nevnt innledningsvis. I Sverige er Post- og telestyrelsen, PTS, leder av referansegruppen gällande Internet Governance ([RGIG](#)). Referansegruppen er "ett öppet forum för intressenter inom området Internets styrning och förvaltning, ofta benämnt Internet Governance. Syftet med RGIG är att ge möjlighet till informationsutbyte och diskussion av Internetrelaterade frågor och svenska ståndpunkter inför relevanta internationella möten," framgår det av PTS' nettsider.

I Danmark holdt Videnskabsministeriet i oktober 2009 en konferanse om internetts framtid. [Konferansen](#) var inspirert av det internasjonale Internet Governance Forum, melder den danske IT- og Telestyrelsen. Emnene for konferansens fire arbeidsgrupper var opphavsrett, "grønn" IT, personvern og sikkerhet.

Finland er involvert i EuroDIG gjennom sitt utenriksdepartement og det samme departementet gir midler til Internet Governance Forum gjennom FNs Department of Economic and Social Affairs, DESA. Også Island er involvert i EuroDIG på departementsnivå, ifølge EuroDIGs nettsider.

ICANN – verdens nettadministrator

Den USA-baserte non-profit organisasjonen ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) forvalter internettets kritiske ressurser: Domenenavn og IP-adresser. Den direkte foranledningen til opprettelsen av ICANN var at USAs president Bill Clinton i 1997 ga ordre til handelsministeren om å privatisere, øke konkurransen om og fremme internasjonal deltagelse i systemet som administrerte domenenavn. Dette førte til mye diskusjon i USA, publisering av både en grønnbok og en hvitbok og etablering i oktober 1998 av en ny non-profit organisasjon med base i USA, ICANN.

Den amerikanske National Telecommunications and Information Administration (NTIA) spilte en avgjørende rolle for etableringen av ICANN, og siden starten har ICANN rapportert om virksomheten sin til amerikanske myndigheter. ICANN har samarbeidspartnere over hele verden, og presiserer på nettsidene sine at organisasjonen ikke kontrollerer internettets innhold, eller bestemmer hvem som skal ha adgang til å bruke nettet. Likevel, understreker organisasjonen, spiller ICANN en stor rolle for utviklingen av internett i kraft av rollen som koordinerende organ for verdens domenenavnsystemer. ICANNs styre består i tillegg til amerikanske medlemmer også av representanter fra andre kontinenter, som den latviske ambassadøren til Frankrike og UNESCO, Janis Karklins, og den norske forskeren Harald Tveit Alvestrand.

Kritikerne av ICANNs dominerende rolle har pekt på at organisasjonen ikke tar tilstrekkelig ansvar på global basis og at det i kraft av den formelle tilknytningen til amerikanske myndigheter har vært vanskelig for utenforstående å påvirke hvordan ICANN opererer.

Europa-kommisjonen publiserte i slutten av august 2009 en rapport, "[Internet Governance: the next steps](#)". I rapporten foreslås blant annet at den nye avtalen mellom amerikanske myndigheter og ICANN skal gi ICANN en mer uavhengig stilling.

30. september 2009 presenterte den amerikanske regjeringen og ICANN en ny avtale ([Affirmation of Commitments](#)) som åpner for større global deltakelse i prosessen ved tildeling av domenenavn. Det slås fast at ICANN fortsatt skal være en ikke-kommersiell (non-profit) organisasjon. Virksomheten skal granskes jevnlig av et særskilt oppnevnt team, som i tillegg til representanter for amerikanske myndigheter skal bestå av uavhengige eksperter.

EU ser positivt på avtalen, melder [reuters.com](#). Åsa Torstensson, Sveriges infrastrukturminister, mener at avtalen er et viktig steg i retning av et nytt og mer åpent ICANN og en god basis for videre utvikling.

Økende konsentrasjon av internett-makt

New York Times omtalte nylig en undersøkelse foretatt av Arbor Networks, med data fra en sammenhengende toårsperiode, den største i sitt slag siden midt på 1990-tallet. [Undersøkelsen](#) viser at for fem år siden var internett-trafikken delt mellom titusener av nettselskaper. I dag kontrollerer 150 nettselskaper rundt 50 prosent av all internett-trafikk. Google står nå (sommer/høst 2009) for 6 prosent av all trafikk på internett. 30 større virksomheter i tillegg til Google, som Facebook, Microsoft og YouTube har en uforholdsmessig stor andel av den internett-baserte virksomheten; 30 prosent.

Arbor Networks peker i tillegg på at i løpet av de siste to årene har store organisasjoner kjøpt en mengde mindre nettsted. Resultatet er at i juli 2009 var eierskapet til 30 prosent av innholdsleverandørene samlet på noen få hender. Arbor Networks bruker i rapporten terminologien "hyper giants" om disse selskapene. Det dreier seg ikke om de tradisjonelle store telekommunikasjonsselskapene, men om – for de fleste – ukjente navn som Akamai, Limelight, BitGravity, Highwinds, og Gravity.

Kampen om net neutrality – nettnøytralitet

Det åpne internettet har gitt en enestående mulighet for ytringsfrihet, demokratisk engasjement og kulturell utvikling. Slik lyder det blant annet i høringsnotatet fra den amerikanske US Federal Communications Commission (FCC) når kommisjonen skal begrunne hvorfor den foreslår et regelverk som skal sikre nettnøytralitet. [Forslaget](#) ble vedtatt enstemmig av kommisjonen 22. oktober 2009 og sendt på høring med svarfrist i mars 2010.

En kort forklaring av nettnøytralitet (net neutrality, nätneutralitet, netneutralitet):
Nettoperatorene kan ikke, med konkurransevidning som mål, begrense innholdsleverandørenes (lovlige) nettbaserte virksomhet og brukernes frihet til å anvende nettet til de (lovlige) aktiviteter de måtte ønske.

Å sikre allmenn tilgang til nettet er målet med forslaget, ikke generell regulering av virksomheten på nettet, presiserer FCC. Nettets åpenhetskultur har vært avgjørende for internetts suksess som en motor for kreativitet, innovasjon og økonomisk vekst. FCC ønsker å skape et balansert regelverk som gir både kundene, nettoperatorene og innholdsleverandørene forutsigbare vilkår – samtidig som reglene gir fleksibilitet for å møte nye utfordringer.

FCC har fått støtte fra store innholdsleverandører, melder BBC 20. oktober 2009. I et [brev til FCC](#) fra lederne av blant andre Google, Ebay, Skype, Facebook, Amazon og Sony Electronics slås det fast at nettnøytralitet er nødvendig for å gi alle like muligheter til å hevde seg i konkurransen om å levere innhold til kundene.

Motstanderne av en nettnøytral politikk hevder blant annet at differensiering av tilgang og tjenester må til for å sikre at internett ikke kollapser under tyngden av den stadig økende trafikken.

I EU-systemet har nettnøytralitet lenge vært et tema for debatt. Viviane Reding, EU-kommissær for informasjonssamfunnet og medier, presenterte under en lunsjdebatt i Brussel 6. oktober 2009 EUs planer om internetts framtid og EUs digitale strategi.

Hun benyttet anledningen til å berøre [temaet nettnøytralitet](#) og ga en forklaring på forskjellen mellom EUs og USAs holdning til regulering av nettnøytralitet: Europeiske forbrukere kan, takket være EUs konkurransevennlige regelverk, velge mellom et stort antall konkurrerende bredbåndstilbud, mens tilbudet er mindre variert i det sterkt avregulerte amerikanske telekom-markedet. Reding framholdt at reglene i EUs nye telekom-pakke vil hindre at nettleverandører legger vanskeligheter i veien for – eksempelvis – kundenes tilgang til bredbåndstelefoner. I tillegg kan EUs konkurranseregler benyttes. Reding ville være den første til å reagere om nettnøytraliteten kommer under press, understreket hun, og lovet at både hun og EU-kommisjonen vil holde utviklingen på området nettnøytralitet under nøye oppsikt. Ministerrådet og Europaparlamentet vil bli holdt løpende orientert om utviklingen.

Det norske Post- og teletilsynet har satset på frivillighet i stedet for regulering: Tilsynet har fått forbrukermyndighetene og de store norske [internettaktørene](#) (Telenor, Get osv., på alle plattformer), med på en unik avtale – på verdensbasis – om nettnøytralitet. I [retningslinjene](#) for avtalen defineres begrepet slik:

1. Internettbrukerne har rett til en internettilknytning med spesifisert kapasitet og kvalitet.
2. Internettbrukerne har rett til en internettilknytning som gir adgang til
  - å hente og levere innhold etter eget ønske
  - å bruke tjenester og applikasjoner etter eget ønske
  - å koble til utstyr og bruke programvare som ikke skader nettverket, etter eget ønske.
3. Internettbrukerne har rett til en internettilknytning fri for diskriminering med hensyn til applikasjonstype, tjenestetype, innholdstype og hvem som er avsender eller mottaker.

Det svenske Näringsdepartementet holdt 28. oktober 2009 et [seminar](#) i Stockholm om "nätneutralitet och öppenhet på Internet." Infrastrukturminister Åsa Torstensson var regjeringens representant, og bakgrunnen for seminaret er at Post- og telestyrelsen, PTS, i juni fikk i oppdrag å se nærmere på åpenhetsbegrepet. PTS redegjorde under seminaret for arbeidet som er gjort og lyttet til argumenter fra representanter med ulike innfallsvinkler til dette spørsmålet. PTS leverte i januar 2009 en rapport; "[Nätneutralitet](#)", der begrepet gjennomgås og defineres.

[Det danske synet på nettnøytralitet](#) ble uttrykt av Finn Petersen, vicedirektør i IT- og Telestyrelsen, i en uttalelse til business.dk 22. september 2009: "Vi har ikke riktig sett de konkurrencemæssige problemer i Europa endnu, og branchen er selv i gang med at se, om der skal fastlægges nogle principper. Derfor har vi ikke i sinde at lave regler, men vi holder selvfølgelig øje med området. Det ser ikke ud til at være et problem i Danmark – herhjemme sikrer konkurrencen, at forbrugere får det, de vil have."

Den danske IT- og Telestyrelsen i samarbeid med virksomheter og organisasjoner i dansk IT-sektor arrangerte 30. september 2008 [en konferanse](#) om nettnøytralitet; "Network Neutrality – Implications for Innovation and Business Online". Deltakerne kom fra europeiske land og USA.

Nytt internett – nye muligheter

Et fundamentalt spørsmål gjenstår: Kan internett-utviklingen styres? Forestillinger om det anarkistisk ustyrkelige internettets muligheter for absolutt brukerfrihet har det siste tiåret måttet vike for harde realiteter.

Både enkeltmennesker, organisasjoner, bedrifter og hele samfunn utsettes for stor fare gjennom internett-basert svindel, identitetstyveri og velorganiserte hacker-angrep. Barn og unge er en særlig utsatt brukergruppe. Opphavsrettigheter krenkes i stor stil fordi det er enkelt å spre illegalt reproduserte digitaliserte verk via internett. Nettoperatorene er presset; de kan i visse tilfeller komme til å bli gjort ansvarlige for nettbrukernes lovbrudd. Myndighetenes krav om lagring og overvåking av internett-baserte data og tjenester oppfatter mange mennesker som krenking av personvernet og ytringsfriheten. Kritikerne av slike tiltak mener det ikke hjelper at de henger sammen med den eksplosive økningen av forbrytelser med internett som plattform.

Internett er i seg selv et nøytralt verktøy. Som alle verktøy kan det misbrukes og bli mindre effektivt for positive formål. Nå trengs nytt verktøy.

Nye teknologiske og administrative løsninger må utvikles for å hindre at nettbaserte tjenester bryter sammen av belastninger dagens internett ikke er konstruert for å håndtere. I løpet av noen tiår skal nye løsninger være på plass, forhåpentlig med muligheter til å unngå dagens ulemper og skadevirkninger. Dette kan gi ansvarlige myndigheter anledning til å gjenvinne kontroll og styring. Det vil gagne nettoperatørene og innholdsleverandørene, som kan få incitament til å tilby helt nye tjenester. Nettbrukerne kan kanskje igjen kjenne friheten fra det opprinnelige internetts pionérdager, da virus, spam og storstilt identitetstyveri var ukjente begreper.

Både innen EU og i USA arbeides det med rammeprogrammer og prosjekter som skal skape nye nett. EU har et nettsted, [The Future of the Internet](#), som gir en oversikt over aktiviteter på mange hold.

Et viktig krav til dem som finansierer og utvikler nye nett må være at alle land skal kunne delta – på lik linje – fra starten. Teknologi og tjenester må samordnes – på global basis.

Terje Flisen
redaktør

Medienotiser

Nordisk mediepolitikk

Strategi for Nordens globale kulturframstøt

[Nordisk mediepolitikk]

De nordiske kulturministrene hadde møte under Nordisk råds sesjon i Stockholm og [diskuterte](#) den omfattende nordiske globaliseringsstrategien på kulturområdet. En lang rekke initiativer er tatt, som setter søkelyset på kreative industrier og promotering av nordisk litteratur, film og design.

Strategien er en del av statsministrenes ønske om å synliggjøre Norden internasjonalt. Kulturministrenes strategi "Det kreative Norden" har bred politisk oppslutning fra alle de nordiske landene, og finansieringen og utformingen av de konkrete prosjektene er på plass. Startskuddet for de fleste prosjektene går i begynnelsen av 2010.

– Vi har all grunn til å være stolte av at det har lyktes å vedta og implementere en så ambisiøs og operativ globaliseringsstrategi som den vi har fått på kulturområdet. Det viser at kultursamarbeidet i de nordiske landene er fullt rustet til å være i forkant av utfordringene globaliseringen medfører. Både kulturelt, kunstnerisk og økonomisk, sier Katrín Jakobsdóttir.

Det kommende danske formannskapet for Nordisk ministerråd ser fram til å få fart på de konkrete prosjektene i ministernes globaliseringsstrategi.

– Vi gleder oss til å videreføre den konkrete utformingen av de spennende prosjektene på kulturområdet, som skyter fart for alvor i 2010. Erfaringene fra høstens internasjonale lansering av strategien i Toronto og promoteringen av nordiske filmer der, viser at det nordiske kultursamarbeidet både har konkret kunstnerisk verdi og faktisk skaper internasjonal respons, forteller Danmarks kulturminister Carina Christensen.

Kilde: Nordisk råd/Nordisk ministerråd (29. oktober 2009)

Nordisk dataspillprogram en suksess

[Nordisk mediepolitikk]

Nordisk dataspillprogram, lansert av de nordiske kulturministrene, er en av de største suksessene i det nordiske kultursamarbeidet, både folkelig og bransjemessig, mener Mogens Jensen, lederen for Nordisk råds kultur- og utdanningsutvalg. Utvalget har drøftet Nordisk dataspillprogram, som ble lansert i 2006, under Nordisk råds sesjon i Stockholm. Målet med programmet er å forbedre tilgangen til nordiske dataspill for nordiske barn og unge. Programmet er inne i år fire av et seksårig forløp.

”En helt riktig satsing på barn og unges nye og kommende mediekompetanse. Og en satsing som peker framover både i nordisk og internasjonal sammenheng. Vi oppfordrer derfor ministerne på det sterkeste til nok en gang å tenke progressivt og inkludere dataspill permanent i nordisk kulturpolitikk,” sier Mogens Jensen, og får støtte fra Islands kulturminister Katrín Jakobsdóttir. Island har hatt formannskapet i Nordisk råd og Nordisk ministerråd i 2009, og de nordiske kulturministrenes hadde møte i Stockholm under Nordisk råds sesjon. "Det gleder oss på Island spesielt at dette har vært så vellykket, ettersom programmet har sin opprinnelse i Islands formannskapsprogram i 2004," [sier Katrín Jakobsdóttir](#).

Nordisk råds kultur- og utdanningsutvalg [foreslår](#) blant annet at kulturministrene etablerer en ordentlig støtteordning på linje med f.eks. støtten fra Nordisk Film & TV Fond. Utvalget legger vekt på at nordiske dataspill i sitt innhold skal være med på å bryte den sterke amerikanske dominansen på markedet.

At Nordisk dataspillprogram har vært en suksess, understrekes av bransjen selv og av antallet søknader til den offentlige støtten til spillutvikling. Bare i 2009 ble det sendt inn 170 spillprosjekter til Nordisk dataspillprogram.

Kilde: Nordisk råd (28. og 29. oktober 2009)

Nordisk råds priser delt ut i Stockholm

[Nordisk mediepolitikk]

Mottagerne av årets film, litteratur, musikk og natur- og miljøpriser ble hedret [i Stockholm 27. oktober](#) under Nordisk råds høstsesjon. Hensikten med prisene er blant annet å styrke interessen for de nordiske nabolandenes språk og kultur.

Filmprisen gikk til regissør og manuskriptforfatter Lars von Triers og filmprodusenten Meta Louise Foldager for filmen "Antichrist". Prisen er på 350.000 danske kroner. Filmprisen ble første gang delt ut i 2002, til den finske regissøren Aki Kaurismäki i forbindelse med Nordisk råds 50-årsjubileum.

Nordisk råds litteraturpris ble etablert i 1962 og er en av de mest prestisjefulle og profilerte kulturprisene i Norden. Den norske forfatteren Per Petterson fikk litteraturprisen 2009 for verket "Jeg forbanner tidens elv".

Kilde: Nordisk råd (27. oktober 2009)

Nordvision fyller femti

[Nordisk mediepolitikk]

Hjørnesteinen i det nordiske fjernsynssamarbeidet, Nordvision, markerer organisasjonens femtiårsjubileum med en konferanse og fest i DRs nye konserthus i København 4. november 2009, ifølge Nordvisions nettsider.

De nordiske public service-selskapene, finske YLE, svenske SVT (opprinnelig SR), norske NRK og danske DR var stifterne ved starten i 1959. Senere har islandske RUV kommet med (1966), grønland og Færøyene (gjennom DR) og Utbildningsradioen via SVT.

Samproduksjon, programutveksling og deling av kunnskap har vært basis for organisasjonens virke. Samarbeidet gir årlig om lag 1.800 sendetimer, hvorav 400 timer TV-dramatikk, og 3.600 TV-programmer, og er enestående i sitt slag. Felles kultur og historie og likhetstrekk mellom de nordiske folk er hovedforklaringen på at samarbeidet har kunnet vokse seg så sterkt, [framholder Nordvisions sekretariat](#).

Samtidig melder Nordisk Film & TV Fond om stadig økende interesse for kjøp av nordiske TV-programmer. Kundene ønsker kvalitetsprogrammer om klimaet, aktuelle hendelser, vitenskap og dramaserier, skriver fondets [nyhetsbrev](#) i en omtale av den årlige MIPCOM-messen i Cannes, arrangert i begynnelsen av oktober.

Kilde: Nordvision/Nordisk Film & TV Fond (22. og 30. oktober 2009)

Trykte medier

Full liberalisering av bokmarkedet

[Trykte medier] [Danmark]

Regjeringen er blitt enig med Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om en [ny avtale](#) som gir full liberalisering av bokmarkedet med virkning fra 1. januar 2011. Hittil har bokprisene vært fastsatt gjennom en frivillig avtale mellom Forlæggerforeningen og Konkurrencestyrelsen; i praksis en fastprisdispensasjon fra konkurranseloven.

Forlæggerforeningen, Boghandlerforeningen og forfatterforeningene og Statens Kunstråds Litteraturudvalg, med sekretariatsbistand fra Kulturministeriet skal undersøke status på bokmarkedet og de framtidige utfordringene i form av digital handel med e-bøker og lydbøker og komme tilbake med en analyse og eventuelle forslag i begynnelsen av 2011.

Kilde: Kulturministeriet (23. oktober 2009)

Kulturtidsskriftene har fått sin kvalitetspris

[Trykte medier] [Finland]

Kulturtidsskriftene i Finland holder i allmenhet en svært god kvalitet. Det er ikke enkelt å redigere et kulturtidsskrift i et lite land og det er vanskelig å øke salget av dem og gjøre dem lønnsomme i et lite språkområde, sa statssekretær Marcus Rantala da han ga [kvalitetsprisen](#) for kulturtidsskrifter til tidsskriftene Hiidenkivi, Ikaros, Photo Raw och Sarjainfo. Kulturtidningsnämnden gir Undervisningsministeriet innstilling om hvem som skal få kvalitetsprisene på 10.000 euro – og dette var første gang de ble delt ut.

Kilde: Undervisningsministeriet (3. september 2009)

Mediehusene prioriterer den trykte avisen og nettet

[Trykte medier] [Norge]

Mediehusrapporten 2009, et samarbeid mellom Handelshøyskolen BI og Institutt for Journalistikk, viser at finanskrisen har fått norske mediehus til å endre strategi, fra det flermediale til det bimediale, i praksis papiravisen og nettet.

Kanaler som ikke har inntjeningspotensial nedprioriteres, det vil si TV og radio. Nedbemanning i form av oppsigelser vurderes nå av flere mediehus.

Kilde: [Mediehus.org](#) (13. oktober 2009)

Tidsbegrensning av svensk pressestøtte

[Trykte medier] [Sverige]

Regjeringen går med på EU-kommisjonens krav om å tidsbegrense pressestøtten til et visst antall år, skriver [Riksdag & Departement](#). En utredning av pressestøttens virkning på mediemangfold og konkurranse skal også gjennomføres. I juni 2009 ble en ny runde i EU-kommisjonens vurdering av den svenske pressestøtten innledet, da kommisjonen blant annet foreslo en gradvis senking av grenseverdiene for støtte til storbyavisene og en begrensning av driftskostnadene, se Medier i Norden 2-2009.

Erik Kristow, politisk sakkyndig ved Kulturdepartementet, sier til Riksdag & Departement at det er rimelig med en tidsbegrensning, i overensstemmelse med EUs regler for statlig støtte. Derimot ser det ut til at den svenske regjeringen vil beholde dagens støttenivå for storbyavisene – det vil si at Svenska Dagbladet og Skånska Dagbladet hver mottar om lag 60 millioner kroner i året.

En viktig delseier for den svenske regjeringen er at kommisjonen som meren 2009 for første gang innså betydningen av støtten til lokalavisene utenom de store byene, mener Kristow. Han tror også at kommisjonens forståelse for statlig pressestøtte øker i takt med at den økonomiske krisen sprer seg i avisbransjen.

Den svenske regjeringen skulle ha svart på EU-kommisjonens siste utspill nå i september, men har fått en ny svarfrist, 22. desember 2009.

Kilde: Riksdag & Departement (23. september 2009)

Audiovisuelle medier

Nye støttevilkår gir bredere filmlansering

[Audiovisuelle medier] [Danmark]

Regissøren Johan Melins "Profetia" – med premiere 25. oktober 2009 – ble den første filmen som ble lansert med støtte fra New Danish Screens nye program for filmlansering. Filmen hadde premiere på kino, på DVD og video-on-demand – samtidig. Vanligvis går det rundt et halvt år før en film beregnet på kinoene lanseres på andre plattformer.

New Danish Screen er en støtteordning for talentutvikling. Det er naturlig å eksperimentere med nye lanseringsformer for filmer som har nytt godt av støtte fra denne ordningen, understrekes det i [meldingen](#) fra Det Danske Filminstitut.

Kilde: Det Danske Filminstitut (22. oktober 2009)

Det danske markedet for TV blir heldigitalt

[Audiovisuelle medier] [Danmark]

31. oktober 2009 legges det danske analoge markedet for TV ned. Midt i september 2009 var 94 % av danskene klar over dette, ifølge en [undersøkelse](#) utført for Sekretariatet for Det Nye TV-signal. 79 % av danskene hadde på det tidspunktet avklart om de er berørt av overgangen. Dette er bedre enn ventet.

Om lag 200.000 husholdninger av de 627.000 som blir berørt hadde i september ikke det nødvendige utstyret for å ta i mot de digitale TV-signalene.

Radio- og tv-nævnet har [besluttet](#) å tildele 220 tillatelser til ikke-kommersiell TV-programvirksomhet i det nye digitale markedet, med start 1. november 2009. Nævnet mottok 303 søknader og har ved fordelingen av tillatelsene blant annet lagt vekt på på allsidighet og på egenproduserte programmer. de nye kanalene omfatter både regionalt og landsdekkende TV. I dag sendes 150 ikke-kommersielle TV-kanaler analogt i mindre områder.

Kilde: Styrelsen for Bibliotek og Medier/Radio- og TV-nævnet (27. august/15. september 2009)

Digita får konsesjonene i det digitale markedet for TV

[Audiovisuelle medier]

Kommunikasjonsministeriet har gitt Digita Oy fornyet konsesjon for det finske digitale markedet for TV i kanalknippene A, B og C, i konkurranse med svenske Teracom AB. Vilkåret for [konsesjonene](#) er at markedets dekning skal forbedres for å nå seere i skyggeområder. De nåværende tekniske standardene skal gjelde til slutten av 2016. Dette innebærer at forbrukerne ikke blir tvunget til å skaffe seg nytt mottakerutstyr før tidligst i 2017.

Kilde: Kommunikasjonsministeriet (8. oktober 2009)

Enighet om YLEs finansiering og forvaltning

[Audiovisuelle medier] [Finland]

Regjeringspartiene er blitt [enige om målene](#) for en reform av det finske public service-selskapet YLEs finansiering og forvaltning og lovendringene som blir nødvendige i denne sammenheng. Fra 2012 gjelder en medieavgift, for 2,5 millioner husholdninger, som først skal tallfestes høsten 2011. En arbeidsgruppe har foreslått om lag 175 euro per husholdning. Bedrifter skal betale avgift gradert etter foretakets omsetning.

YLEs forvaltningsmodell reformeres; et uavhengig råd skal overvåke public service-virksomheten.

Det var også enighet i regjeringspartiene om å øke den nåværende TV-avgiften med tre prosent i 2010. Dette, og at finansieringen fra 2012 fremdeles er åpen, ble av YLEs vd Mikael Jungner betegnet som "en kalldusch för Yle. Beslutet innebär att Yle nästa år kommer att redovisa en avsevärd förlust," sier Jungner til [svenska.yle.fi](#). Fire prosent økning i 2010 ville vært et nivå YLE kunne leve med.

Kilde: Kommunikationsministeriet/svenska.yle.fi (1. oktober 2009)

Forslag om 34 % kutt i filmbevilgningene

[Audiovisuelle medier] [Island]

Bevilgningene til det islandske filmfondet er foreslått skåret ned med 34 % fra nivået i 2009 i 2010-budsjettet fra den islandske regjeringen, melder [nyhetsbrevet](#) til Nordisk Film & TV Fond. I 2006 ble det lagt fram en plan for å doble filmfondets budsjett fram mot 2010. Fra 2008 til 2009 ble budsjettet bare økt med 5 %, og dersom forslaget for 2010 går gjennom, er budsjettet nesten tilbake på 2006-nivå.

Representanter for islandske filmskapere har hatt et møte med kulturminister Katrín Jakobsdóttir, og de pekte på at budsjettforslaget for øvrige kulturaktiviteter enten innebærer budsjetter på 2009-nivå eller små kutt på inntil 5 %. Anslagsvis 100 arbeidsplasser i den islandske filmindustrien står i fare, ble det framholdt. Kulturministeren mente at budsjettforslaget kunne bero på en misforståelse, og hun ville arbeide for å endre forslaget før alltingsdebatten om neste års budsjett starter i november.

Kilde: Nordisk Film & TV Fond (16. oktober 2009)

Filmsatsing for barn og unge

[Audiovisuelle medier] [Norge]

Paraplyorganisasjonen Film & Kino har i samarbeid med Norsk filminstitutt utarbeidet en [handlingsplan](#) for filmsatsingen på barn og unge i perioden 2009-2011. Satsingen er i tråd med Kultur- og kirke departementets stortingsmelding om filmpolitikken. Barn og unge skal arbeide med film som medium i skole og fritid, og tilegne seg kunnskaper som gjør dem til både et bedre publikum og skapere av egne filmer.

Kilde: Kultur- og kirke departementet (22. oktober 2009)

Formidlingspliktig kommersiell public-service-TV

[Audiovisuelle medier] [Norge]

Den kommersielle landsdekkende TV-kanalen TV 2s konsesjonsperiode utløper ved kommende årsskiftet. I den forbindelse har Kultur- og kirkedepartementet [kunngjort](#) en mulighet for norske kringkastere til å søke om å få status som formidlingspliktig allmennkringkaster.

Det er ventet at TV 2 – som må antas å være blant søkerne – står sterkt når departementet skal avgjøre hvilket selskap som ved å påta seg public service-oppgaver blir sikret tilgang til alle kringkastingsnett. TV 2 har hatt allmennkringkastingsplikter etter dagens konsesjonsordning.

TV 2 kan komme til å miste reklameinntekter på om lag 400 millioner kroner i 2009, sammenlignet med 2008; den verste økonomiske krise i kanalen siden etableringen i 1992. Dette innebærer en reduksjon på 150 millioner kroner i budsjettet for 2010, ifølge administrerende direktør Alf Hildrums uttalelser til [Aftenposten](#). Konsekvensen er at TV 2 må fjerne 130 årsverk innen nyttår, og blant annet legge ned egenproduksjonen av dokumentarer.

I løpet av 2009 legges det norske analoge bakkenettet for TV ned. TV 2 er medeier i Norges televisjon og Riks-TV, som eier og driver det digitale bakkenettet.

Kilde: Aftenposten/Kultur- og kirkedepartementet (9. og 20. oktober 2009)

Filmavtalen er forlenget med to år

[Audiovisuelle medier] [Sverige]

Ti av partene i filmavtalen er blitt enige om en [toårig forlengning](#) av avtalen fra 2006, til og med 2012. Kanal 5 er ikke med i den nye avtalen.

Kulturdepartementet skal nå begynne en prosess som innebærer prøving av ulike alternativer for den framtidige filmpolitikken. 7. oktober 2009 ble utredningen [Vägval för filmen](#) – SOU 2009:73 lagt fram.

Som et av elementene som kan brukes for å sikre en stabil filmavtale, foreslås det i utredningen å øke momsen på kinobilletter fra 6 til 25 prosent. Dette gir rom for å øke de samlede ressursene slik at de tilsvarer minst det nåværende nivået.

Forhåndsstøtte til langfilmer og barn- og ungdomsfilmer bør kunne gis til filmer som har premiere i andre kanaler enn i kinosalen, framholdes det. En ny produksjonsstøtte – NY Film – innføres for nyskapende film som vises i forskjellige kanaler, ikke bare kinosalen. En nasjonal satsing på digitale kinoer bør gjøres.

Kilde: Kulturdepartementet (7. og 12. oktober 2009)

Informasjonssamfunnet

Danskene må vise mer nettvett

[Informasjonssamfunnet] [Danmark]

Sosiale nettverkstjenester brukes stadig mer av danskene, men litt for ofte viser brukerne at de kan sette privatlivets fred i fare, viser en [undersøkelse](#) som Danmarks Statistikk har utført for Videnskapsministeriet.

50 prosent av de danske voksne internett-brukerne er knyttet til en sosial nettverkstjeneste, og 40 prosent av befolkningen mellom 16 og 74 år har en profil på Facebook, ifølge undersøkelsen. Et eksempel på adferd som bør unngås: 60 prosent av de voksne internett-brukerne har lagt ut bilder av andre personer på egen profil i en nettverkstjeneste, uten tillatelse fra de avbildede.

En kampanje, netsikker nu!, ble gjennomført i månedsskiftet september-oktober. Kampanjen gir blant annet gode råd for sikker oppførsel på sosiale nettverkstjenester.
<http://www.netsikkernu.dk>

Kilde: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (29. september 2009)

En megabit netthastighet for alle finner fra 1. juli 2010

[Informasjonssamfunnet] [Finland]

Alle teleselskaper som er forpliktet til å levere "samhøllsomfattande tjenester" skal fra 1. juli 2010 kunne tilby alle en forbindelse av god kvalitet, på minst en megabit til rimelig pris, har Kommunikationsministeriet [bestemt](#).

Kommunikationsverket skal før utgangen av 2009 avgjøre hvilke teleselskaper som omfattes av forpliktelsen til å tilby "samhøllsomfattande tjenester". Kommunikationsminister Suvi Lindén peker på at disse tiltakene gir bedre muligheter for befolkningen og foretak i tynt befolkede områder til å bruke elektronisk baserte tjenester og drive inntektsgivende virksomhet med internett som basis.

Kilde: Kommunikationsministeriet (19. oktober 2009)

Stadig flere seniorer er nettbrukere

[Informasjonssamfunnet] [Norge]

Veksten i bruk av PC og internett er størst blant de eldste brukerne, viser en [undersøkelse](#) foretatt av Statistisk sentralbyrå (SSB). Mens andelen daglige PC-brukere i alderen 65 til 74 år var 28 prosent i fjor er den i år vokst til 45 prosent.

39 prosent av de eldste var internett-brukere hver dag eller nesten hver dag i annet kvartal 2009. 52 prosent av dem hadde søkt etter informasjon på en offentlig etats nettsider.

Kilde: Fornyings- og administrasjonsdepartementet (24. september 2009)

Post- og telestyrelsen prioriterer bredbåndsutviklingen

[Informasjonssamfunnet] [Sverige]

I en rapport, [Strategisk agenda 2010](#), peker Post- og telestyrelsen, PTS, på behovene for økt innsats når det gjelder å skape gode vilkår for bredbåndsutbygging og større konkurranse på dette feltet.

Prioriteringen skyldes at kapasitetsbehovet blant nettbrukerne ventes å fortsette å øke i takt med at nye og stadig mer kapasitetskrevenende tjenester blir vanlige. Dette krever investeringer i både faste og trådløse nett i løpet de kommende årene.

Kilde: Post- og telestyrelsen (18. september 2009)

Ytringsfrihet og opphavsrett

Arkivperler på DRs nye kanaler

[Ytringsfrihet og opphavsrett] [Danmark]

Public service-selskapet DR og Copydan Arkiv har inngått [en avtale](#) som sikrer at DR kan sende repriser fra arkivet på de nye kanalene DR Ramasjang og DR K, som har premiere 1. november 2009.

Bak avtalen står de vesentligste av Danmarks organisasjoner for rettighetshavere. Avtalen omfatter både DRs egne produksjoner og eksterne produksjoner som er bestilt av DR, og som har vært sendt før 1. januar 2007. En lignende avtale trådte i kraft i 2008. Den sikrer at DR kan legge store deler av programarkivet på nettet, i full lengde eller som klipp. Nettstedet Bonanza på dr.dk er et av resultatene av denne avtalen.

Kilde: DR Kommunikation (17. september 2009)

Enklere prosedyrer for gjenbruk av offentlig informasjon

[Ytringsfrihet og opphavsrett] [Finland]

Private foretak bør ha enklere adgang til å gjenbruke informasjon fra offentlig sektor i nettbaserte tjenester, framholder en arbeidsgruppe i en [rapport](#) til Kommunikationsministeriet. Det kan dreie seg om kart, lovgivning, statistikk og registre.

Arbeidsgruppen støtter EU-kommisjonens mål om å gjøre det enklere å bruke offentlig informasjon i nye sammenhenger, og foreslår at Finland trekker opp politiske retningslinjer for dette i løpet av 2010.

Kilde: Kommunikationsministeriet (22. oktober 2009)

Nasjonalt digitalt musikkarkiv etableres

[Ytringsfrihet og opphavsrett] [Norge]

Public service-selskapet NRK og det norske Nasjonalbiblioteket har inngått [en avtale](#) om å etablere et felles nasjonalt digitalt musikkarkiv. De to institusjonene har samlet sett en nesten komplett samling av norske utgivelser.

Avtalen markerer en videreføring av et samarbeid som omfatter digitaliseringen av NRKs historiske radioarkiv. NRK har selv digitalisert hele sin CD-samling, mens Nasjonalbiblioteket gjennomfører digitalisering av 78-plater (vinylbaset) og kassetter.

Kilde: Nasjonalbiblioteket (20. oktober 2009)

Norsk intern teletrafikk skal ikke gå via utlandet

[Ytringsfrihet og opphavsrett] [Norge]

Leverandører av teletjenester av alle slag blir oppfordret av Samferdselsdepartementet om "å legge til rette for at elektronisk kommunikasjon mellom borgere i Norge ikke skal gå via utlandet." Dette skal hindre at e-post eller SMS-meldinger ikke overvåkes av andre lands etterretningsmyndigheter.

[Samferdselsdepartementet](#) forklarer bakgrunnen: "Den svenske Riksdagen vedtok 14. oktober enkelte endringer i den svenske overvåkingsloven - den såkalte FRA-loven, oppkalt etter Försvarets radioanstalt (FRA) som er navnet på Sveriges spaningsmyndighet. Opprinnelig trådte FRA-loven i kraft 1. januar i år og er rettet mot elektronisk kommunikasjon som krysser Sveriges grense i kabler. Endringene i loven har til hovedhensikt å styrke svenske borgeres rettigheter og integritetsvern i forbindelse med svenske etterretningsmyndigheters signalspaning.

Dialogen norske myndigheter har hatt med svenske myndigheter om FRA-loven vil fortsette."

Kilde: Samferdselsdepartementet (15. oktober 2009)

Regulering av ansvarssystemet på medieområdet skal vurderes

[Ytringsfrihet og opphavsrett] [Norge]

Kultur- og kirke departementet har oppnevnt et utvalg som skal vurdere reglene om plassering av ansvar for ytringer i mediene. Dagens regler er kompliserte og fragmenterte, understrekes det i [meldingen](#) fra departementet.

Bakgrunnen for vurderingen er blant annet Stortingets behandling av grunnlovsvernet av ytringsfriheten i 2004 og at Ytringsfrihetskommisjonen anbefalte å utrede behovet for lovregulering av spørsmål som gjelder ansvarsplassering, kildevern osv. Arbeidet med ny straffelov og Personvernkommisjonens utredning har ytterligere understreket behovet for en samlet gjennomgang.

Utvalget skal gi innstilling til departementet innen 1. oktober 2010.

Kilde: Kultur- og kirke departementet (17. juli 2009)

Nytt kapittel i debatten om FRA-lagen

[Ytringsfrihet og opphavsrett] [Sverige]

13. oktober 2009 vedtok Riksdagen endringer i FRA-lagen, som trådte i kraft ved siste årsskifte. (se [Medier i Norden 3-2008](#))

I korthet dreier det seg om å få på plass flere tiltak for å kontrollere hvordan Försvarets radioanstalt, FRA, skal drive signalspaning i kabler, rapporterer Dagens Nyheter. Regjeringen fikk flertall for endringene, som skal begrense FRAs muligheter til å overvåke all data- og teletrafikk, noe som fører til bedre beskyttelse av den enkelte borgers integritet, ifølge [Dagens Nyheter](#).

Opposisjonen, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet og Miljöpartiet, mener at overvåking av teletrafikken er et viktig verktøy for å spore blant annet planer om terroristangrep, men partiene mener regjeringen mangler en heldekkende analyse av saksfeltet. De ønsker derfor at det gjennomføres en parlamentarisk utredning av saken.

Mange mener fortsatt at FRA-lagen ikke gir tilstrekkelig beskyttelse av privatlivets fred. Journalister er bekymret for det lovfestede kildevernet, og Dagens Nyheter har snakket med jurister som mener at FRA-lagen kan bryte med Europakonvensjonen om menneskerettigheter.

Kilde: Dagens Nyheter (14. oktober 2009)

Mediestøtte

Utredning av offentlig mediestøtte lagt fram

[Mediestøtte] [Danmark]

En omfattende utredning om den framtidige offentlige mediestøtten, som både omfatter elektroniske og trykte medier, er lagt fram for den danske regjeringen.

Utredningen er et ledd i medieavtalen for 2007-2010, der den trykte presse ikke inngår, og er gjennomført av Rambøll Management A/S i samarbeid med professor Anker Brink Lund, CBS (Copenhagen Business School). I arbeidet med regjeringens medieutspill for årene 2011-2014 vil utredningen inngå som ett av flere elementer.

Tre scenarioer skisseres i [utredningen](#): Et basisscenario, som beskriver de neste fire år uten endringer av dagens støttesystem. Et saneringsscenario, der blant annet DRs radiokanal P3 legges ut til anbud, hvor andre medieformer enn TV kan få støtte fra den såkalte Public Service-Puljen, og Dagbladsnævnet får mulighet til å støtte internett- og mobilbaserte medier, som har dagsavisfunksjoner. Et tredje, meritteringsscenario, innebærer at dagens støttereformer omlegges gradvis slik at de gir støtte på bakgrunn av søkerens meritter. En basisordning skal sikre økonomien til medier som har visse mediepolitiske formål.

I bakgrunns materialet for utredningen finnes også rapporter om [norsk](#) og [svensk mediestøtte](#).

Kilde: Styrelsen for Bibliotek og Medier (2. oktober 2009)

Utvalg skal vurdere offentlige mediestøtteordninger

[Mediestøtte] [Norge]

En helhetlig vurdering av "bruk av økonomiske virkemidler på medieområdet" skal foretas av et [utvalg](#) som er oppnevnt av Kultur- og kirke departementet. Utviklingen av teknologi, mediebruk og medieøkonomi de siste årene har ført til endringer, som skal tas i betraktning under utvalgets arbeid.

Pressestøtten og nullsatsen for moms på aviser er en del av vurderingsgrunnlaget for utvalget, som skal avgi innstilling innen 1. januar 2011.

Mediebedriftenes Landsforening (MBL) har også nedsatt et [mediepolitisk utvalg](#). Innstillingen skal være klar før 1.mai 2010 og vedtas av MBLs årsmøte i 2010. Utvalgets konklusjon blir en del av MBLs mediepolitiske manifest for de kommende år.

Kilde: Kultur- og kirkedepartementet / Mediebedriftenes Landsforening / (19. og 28. oktober 2009)

Publikasjoner

Skandinavisk public service i det 21. århundrede

[Publikasjoner] [Tverrnordisk]

[Nye utfordringer for gamle medier. Skandinavisk public service i det 21. århundrede](#)

Redaktører: Anker Brink Lund, Lars Nord, Johann Roppen

Nordicom, 2009, 153 p. - ISBN 978-91-89471-86-3

Kilde: Nordicom

Nye publikasjoner fra the Clearinghouse

[Publikasjoner] [Tverrnordisk]

Influences of Mediated Violence : A Brief Research Summary

Cecilia von Feilitzen

Göteborg : Nordicom, 2009, 63 p. - ISBN 978-91-89471-81-8, (Reports Clearinghouse)

Young People in the European Digital Media Landscape : A Statistical Overview with an Introduction by Sonia Livingstone and Leslie Haddon

Göteborg : Nordicom, 2009, 67 p. - ISBN 978-9189471-83-2, (Reports Clearinghouse)

[Publications from the Clearinghouse](#)

Kilde: Nordicom and the International Clearinghouse on Children, Youth and Media

Betydningen av åpne programvarestandarder

[Publikasjoner] [Danmark]

[Markedet for kontorsoftware](#)

Konkurrencesituationen og betydningen af åbne standarder

Konkurrenceanalyse 03/2009

Kilde: Konkurrencestyrelsen

Undervisningsministeriets Bibliotekspolitik 2015

[Publikasjoner] [Finland]

[Undervisningsministeriets Bibliotekspolitik 2015](#)

Biblioteksstrategin drar upp riktlinjer för utvecklandet av allmänna bibliotek

Kilde: Undervisningsministeriet

Konsekvenser av markedsfinansiering og privatisering av NRK

[Publikasjoner] [Norge]

[Konsekvenser av markedsfinansiering og privatisering av NRK](#)

Utredning bestilt av Kultur- og kirkedepartementet, utført av dr. polit. Johann Roppen.

Kilde: Kultur- og kirkedepartementet

Nordicom-Sveriges Internetbarometer 2008

[Publikasjoner] [Sverige]

[Nordicom-Sveriges Internetbarometer 2008](#)

2009, 60 p., (MedieNotiser; 2/2009) - ISSN 1101-4539

Observera att Nordicom-Sveriges Internetbarometer 2008 endast finns som nedladdningsbar pdf-fil, den går alltså inte att beställa.

Kilde: Nordicom-Sveriges Internetbarometer 2008

Medier i Norden

Redaktör: Terje Flisen

Ansvarig utgivare:

Ulla Carlsson

NORDICOM

Göteborgs universitet

NORDICOM är en institution
under Nordiska Ministerrådet

Medier i Norden er et uavhengig nyhetsbrev, som følger den mediepolitiske utviklingen i Norden. Hovedkildene for publikasjonen er nordiske samarbeidsorganer og de mediepolitiske ansvarlige myndighetene i de nordiske landene. Andre kilder er offentlige og private organisasjoner og institusjoner med tilknytning til medieforskning og medieutvikling. Synspunkter i nyhetsbrevets kommenterende deler er ikke nødvendigvis representative for Nordisk Ministerråds/Nordisk Råds eller nordiske regjeringers, parlamenters eller andre offentlige institusjoners syn.

Nyhetsbrevet publiseres fire ganger per år på <http://www.nordicom.gu.se>
(Se **Medieutveckling och mediestatistik i Norden**)